19e Jaar, No. 62. — 'SHERTOGENBOSCH. — Zaturdag 29 Mei 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad . . ƒ 12.
Franco per post . » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel,
behalve 35 cents zegel.

O'CONNELL.

[illegible] Bij al de rampen, welke als eene zee over [illegible] ongelukkig Ierland gestort zijn, heeft zich [illegible] eene ramp gevoegd, zooveel te grievender [illegible] zij onherstelbaar is. Ierland heeft den man [verloren], aan wien het datgene te danken heeft, [wat] het in zake van vrijheid bezit en die, zoo zijn levensdraad verlengd ware geworden, voorzeker meer voor zijn vaderland zou verkregen en hetzelve eenmaal geheel opgebeurd zou hebben tot den rang, waarop het aanspraak heeft.

Van zijn 22e tot zijn 74e jaar, heeft hij zich geheel en onvoorwaardelijk aan zijn vaderland gewijd en zich in alle opzigten den naam van *groot* waardig gemaakt. Hij was wezenlijk *groot* en heeft aan de verbaasde wereld een voorbeeld getoond, dat tot heden onbekend was in de geschiedenis. Hij had millioenen van menschen aan zijnen geest, aan zijnen wil gekluisterd, en zoo groot was de magt, welke hij [illegible] hen uitoefende, dat hij niet vreesde het [illegible] bekend te maken met den ongehoorden [illegible] van vernedering, waarin het door den [illegible] Engelschman gedompeld was en gehouden werd; voor hetzelve het boek open[illegible] der verbazende grieven en wreede on[regt]vaardigheden, waarvan het 't slagtoffer was; de zucht naar vrijheid en de liefde voor [zijn] bodem tot den hoogsten trap van ver[illegible] wist op te voeren, en niettemin die [millioenen] volks in bedwang wist te houden [van allen] feitelijken wederstand en gewapende [illegible]. Hij streed, hij streed onophoudelijk [en] vreesde nooit het volk de zegepraal te be[illegible]; maar hij streed met de vreedzame wa[pen]en des woords, maar welk woord ook! en [met] al de wettige middelen, welke zijn onuit[putb]aar genie hem aan de hand gaf; en hoelang [de] [be]loofde zegepraal ook achterwege bleef, [nooit] wilde het volk tot andere wapens zijne [toevlugt] nemen.

[Thans] is zijne plaats ledig, en helaas! niet [te] vervullen. Neen, even als O'Connell onna[volgbaar] was in zijn leven, is hij onvervang[baar] [in] zijnen dood. Hij stierf onder de smart [der] [ijsse]lijke rampen, welke dat vaderland, [illegible] zijn hart, zijn geest, zijn gansche [illegible] waren, zoo wreedaardig teister[den], [en] [welke] het niet in zijne magt was te [ke]ngen. Hij erkende de hand eener hoogere magt, die in alle zaken naar welgevallen en [naar] eeuwige raadsbesluiten handelt, hij aanbad die hand, maar zijn hart bezweek niet minder onder hare drukkende zwarte.

Het leven van O'Connell behoort tot de geschiedenis, en de geschiedenis zal hem regt doen wedervaren. Thans nog, zoowel als gedurende zijn leven wordt hij op vele verschillende wijzen beoordeeld, al naar dat hartstogt, partijschap of staatkunde de vraagbaak zijn, waarnaar zijn leven wordt beoordeeld. Zij echter die beweren mogten, dat O'Connell niets gedaan heeft, en dit beweren gronden op het kortzigtig bewijs, dat hij de zoo lang vervolgde, de zoo dikwijls prophetisch aangekondigde herroeping der Unie, (*repeal*) niet verkregen heeft, vergissen zich deerlijk. Juist dat streven naar die herroeping heeft aan zijn vaderland menige weldaad bezorgd en het niet bereiken van het doel is niet toeteschrijven aan zijne magteloosheid; niet aan zijn eigen gevoel, hetwelk dat doel bij hem slechts tot eene leus maakte, zoo als van sommige kanten beweerd wordt, maar aan de verschillende en opvolgende concessien welke hij uit de handen der verdrukkers van Ierland gerukt heeft; concessien, welke, indien O'Connell nog 10 à 15 jaren had mogen leven, eene zoodanige uitbreiding zouden erlangd hebben, dat het doel des *repeals* op eene zedelijke wijze bereikt zou geweest zijn en de materieele herroeping der Unie niet meer noodig ware geweest. Inderdaad, waarvoor moest de herroeping dienen, waarom moest Ierland een eigen Parlement hebben? Omdat het engelsch Parlement de slagtbank van Ierland was; omdat het engelsch Parlement de plaats was, alwaar de ketenen van het ongelukkige Ierland onderhouden en steeds naauwer vastgeklonken werden. Maar indien nu Engeland, door de volhardende en onwrikbare standvastigheid van O'Connell en zijne millioenen aanhangers overwonnen en daarbij nog door den onwederstaanbaren loop der tijden en omstandigheden medegesleept, aan Ierland gegeven en toegekend hadde, wat het van een nationaal Parlement verwachten konde, dan ware immers het doel hetwelk O'Connell zich voorstelde, toen hij het *repeal* in het leven riep, bereikt, ofschoon op eene andere wijze, en hij zou de eerste geweest zijn, om zijn vaderland daarmede geluk te wenschen.

En dat zulks eenmaal gebeurd zou zijn, kan, dunkt ons, niet twijfelachtig zijn voor een ieder, die met een aandachtig oog de verschijnselen des tijds en den loop der gebeurtenissen nagaat.

Eerzucht was nooit hetgeen O'Connell in beweging bragt; neen, echte vaderlandsliefde, zucht naar de vrijheid voor zijn vaderland en innige gehechtheid aan den heiligen godsdienst, ziedaar wat hem in alles bestierde; men heeft het tegendeel wel eens beweerd; doch hoe kon O'Connell een groot man zijn, en geene vijanden hebben?

Ofschoon dus, zoo als wij zeiden, het leven van O'Connell tot de geschiedenis behoort, willen wij echter aan hen, die zeggen, dat O'Connell niets gedaan heeft, wijzen op vele belangrijke zaken door hem, ten behoeve van zijn vaderland verrigt. Naauwlijks op het tooneel verschenen, in het beroep van advokaat, zag men hem aan het hoofd der beweging tegen het *veto*, hetwelk het gouvernement op de benoeming der iersche bisschoppen wilde verkrijgen. De uitkomst was roemvol; hij redde de onafhankelijkheid der iersche Kerk. De *emancipatie* van 1829 is het werk van O'Connell; [zijn] werk, ja, [illegible] arbeids; maar daarom ook zoo veel te hechter gegrondvest en te rijker aan goede uitkomsten. Het was die *emancipatie* of vrijverklaring, welke het Hooger- en Lagerhuis, den geheimen raad der Kroon, de regterlijke magt, het leger voor de Catholijken openstelde. Hij maakte de altaren vrij en waarborgde de vrijheid der catholijke godsdienst en harer belijders. Hij bevrijdde Ierland van een gedeelte der hatelijke schatting, welke het aan de Staatskerk moest opbrengen. Door hem werden die anglikaansche bisdommen, welke zich, ondanks derzelver rijkdommen, nog van het zweet des armen mestten, tot op de helft verminderd; door hem werden een aantal overtollige parochien der staatskerk afgestaft; door hem zijn de Catholijken ontslagen van den hatelijken tiend, welken zij betalen moesten aan eene Kerk, die zich reeds verrijkt had door hetgeen der catholijke ontroofd was; in één woord: hij is het die aan Ierland den invloed, welken het bezit, de zedelijke kracht, welke het ten toon spreidt, gegeven heeft; hij is het die aan hetzelve alles bezorgde, hetwelk het aan godsdienstige, burgerlijke en staatkundige vrijheid gewonnen heeft; en wanneer men dan nagaat welke tegenheden hij in zijnen [illegible] ontmoet heeft, hoevele hinderpalen [illegible] belemmerd hebben, zal men dan nog zeggen, dat O'Connell niet gedaan heeft?

Wreed is dus het verlies, hetwelk Ierland geleden heeft, onherstelbaar de ramp, welke

het door dit verlies treft; en wel in eenen tijd, dat de verschrikkelijkste aller plagen hare woede op dat volk koelt, en eene ijzeren hand noodig was, om het uitgehongerde, door ziekte uitgemergelde en door den dood gedunde volk in bedwang te houden. Waar is nu die stem die tot millioenen sprak, en millioenen hoofden bogen zich in het stof neder? waar die hand, die wenkte, en millioenen tongen verstomden? Waar die magt, die beloften vorderde en millioenen monden zweeren? O ja, zijne zonen leven; zijn oudste heeft reeds lang in zijne loopbaan gedeeld; ook hij vermag welligt veel, maar een *Daniel O'Connell* kan slechts eenmaal verschijnen; hij is niet meer, hij komt niet meer!

Intusschen verontrusten wij ons niet te zeer over de toekomst; wij weten het, de vooruitzigten zijn niet gunstig; aan de eene zijde hongersnood, pest en ziekten, aan de andere zijde eene opkomende partij, die eenen geheel anderen weg dan die van O'Connell wil inslaan, die zijne laatste dagen verbitterd heeft en nu met nieuwen moed het hoofd zal opsteken; voor propheten is Ierland thans een ruim veld van voorspellingen; wij, echter, zullen ons niet in voorbarige beoordeelingen en voorzeggingen wagen; wij weten, dat het lot der volkeren in de handen is van Hem, die dikwijls het streven en pogen der menschen tot *zijne* raadsbesluiten dienstbaar maakt en aan dezelve geheel andere uitkomsten geeft, dan zij zich in hunne kortzigtigheid hadden voorgesteld. Hopen wij, dat de Voorzienigheid, die aan Ierland deszelfs beschermer, leider en vader ontnam, andere middelen zal weten aan te wijzen, om aan dat land dat geluk en welzijn te verschaffen, hetwelk O'Connell met zijnen laatsten droppel bloed zou hebben willen koopen.

TURKIJE EN GRIEKENLAND.

De toestand in het Oosten wordt meer en meer ingewikkeld. Het turksch gouvernement legt de aangekondigde maatregelen ten uitvoer en heeft het *exequatur* van alle grieksche consuls in Turkije ingetrokken. De oorlogstoebereidselen worden in Konstantinopel steeds voortgezet. De houding der grieksche regering is nog niet veranderd en de bepaaldelijk vijandige houding van Rusland schijnt hare vastberadenheid niet aan het wankelen te kunnen brengen.

ZWITSERLAND.

De *Tractanda* van dit jaar, door een rondgaanden brief van het *Vorort* medegedeeld, zijn bij de kanselarijen van alle kantons ingekomen, om het onderwerp te worden der beraadslagingen der Groote Raden. Wat de uitdrijving der Jesuiten betreft, het *Vorort* onthoudt zich deswege van alle aanwerking en, in de zaak van het verbond der zeven catholijke kantons, bepaalt het zich, rekening te geven van den stap, bij het kanton Lucern, als hoofd van dit bijzonder verbond (*sonderbund*), gedaan, om inlichtingen te verkrijgen nopens de beweegredenen en het doel van deszelfs wapeningen en herinnert aan het daarop gegeven antwoord. Doch het Vorort behandelt daarentegen grondig het vraagstuk eener herziening van het eedgenootschappelijk verbond en tracht hetzelve op den eersten plaats der aangelegenheden, waarmede de Landdag zich zal moeten bezig houden, te brengen: inderdaad, dit is het groote doel der pogingen van het zwitsersch radikalismus, en de vraagstukken der kloosteren en der jesuiten waren steeds niet anders, dan zoo veel loopgraven om tot in het hart der plaats door te dringen. Daarbij moet opgemerkt worden, dat de *Tractanda* in beraadslaging gebragt en opgesteld zijn in eenen tijd, toen het radikalismus nog meester was van den uitslag der vergaderingen van St. Gallen, en indien het de zege, kraft zijner kuiperijen in dat kanton had dadelijk voorzien, zou voorzeker de taal van het Vorort, over de twee eerste vraagstukken, welker wezenlijk belang bestaat in eene toenadering tot de beslissing in eenen radikalen zin naar het laatste, gebiedender geweest zijn. Men weet, dat de kantons van het oorspronkelijke Zwitserland altijd elk plan van wijziging van het fondamenteel en constituerend verbond des eedgenootschappelijken ligchaams ver van zich afgeworpen hebben; daarbij beweerende, dat het, door *allen* aangenomen, niet afgeschaft noch vernietigd kan worden dan met toestemming *van allen*. De herziening van het verbond, door eene eenvoudige meerderheid besloten zou dus, *regtens*, geene andere uitkomst hebben, dan aan elken Staat zijne volkomene onafhankelijkheid terug te geven, waarvan dan elke Staat het gebruik zou kunnen maken, zoo als hij goedvindt, hetzij door zich als onafhankelijke republiek te vestigen, hetzij door gedeeltelijke verbonden aan te gaan, al naar hun beste oordeel. Dit was eigenlijk de kwestie, welke schuilt onder al de twisten, die sedert vijftien jaren, Zwitserland verdeelen en het is eigenlijk om dit regt te handhaven dat de zeven verbondene kantons, de uitgaven van zulke kostbare wapeningen aangenomen hebben. Europa kan niet onbekend zijn met hetgeen het Vorort zoo openlijk verklaart, en daar het Zwitserland niet kent noch erkent als een der souvereine Staten van Europa, zou het nu reeds de vraag kunnen beslissen of het er in toe zou stemmen aan Zwitserland dien toestand te laten, ingeval het radikalismus er in slaagde het van zijne constitutie in eenen eedgenootschappelijken staat van 22 kantons te berooven. Alvorens het radikalismus deszelfs plannen kunne doorzetten, zou Zwitserland van het bloed der aan het verbond getrouwe kantons overstroomd moeten worden.

DUITSCHLAND.

De *Pruiss. Zeit.* van 22 mei deelt het verslag mede der zitting van de curie der heeren van den 17. Bij den aanvang der zitting is voorlezing gedaan van eene koninklijke boodschap, waarbij kennis wordt gegeven van de intrekking der wet betrekkelijk de schatting der goederen van de boeren en derzelver overgang bij erfschap. Daar dit ontwerp door de curie der drie Standen verworpen was, heeft de curie der heeren hetzelve niet meer te onderzoeken.

Daarna heeft de vergadering zich bezig gehouden met het onderzoek van een verzoekschrift van den prins Lychnowski, die vraagt dat men zich ten spoedigste toelegge op eene herziening van het tarief van Tolverbond en dat dit werk toevertrouwd worde aan mannen, die daartoe door hunne kunde en ervaring bevoegd zijn. In eene memorie, welke bij het verzoekschrift gevoegd is, wordt gezegd dat de verhooging van regten van 1 thaler op de katoenen garens en van twee thalers op de linnen garens, in de laatste bijeenkomst te Berlijn vastgesteld, tot uitkomst heeft gehad dat in Pruissen geene nieuwe fabrijken opgerigt wurden en eene voordeelige strekking in de nijverheid der katoenen en linnen weefsels, welke gemiddeld 20 millioen thalers per jaar aan arbiedsloon betaalt.

De commissie, welke dit verzoekschrift onderzocht heeft, stelde voor hetzelve onder de oogen van den Koning te brengen, en Z. M. te verzoeken het bij de aanstaande bijeenkomst van het tolverbond ter tafel te doen brengen. Prins Frederik van Pruissen heeft zich niet daarbij nedergelaten om voordeele eener wijziging der regten aan te gaan, welke de fabrijkanten van de boorden van den Rijn in de gelegenheid zal stellen, hunnen arbeid voort te zetten. De prins, die gewoonlijk te Dusseldorp verblijft, heeft een droevig tafereel opgehangen der ellende, welke, in dat gedeelte der Rijnprovincie heerscht, ten gevolge der stremming in de nijverheid. Hij heeft hulde gebragt aan de bewonderenswaardige gelatenheid der behoeftige standen, te midden van derzelver lijden en een beroep gedaan op de vergadering en het gouvernement, opdat ten spoedigste krachtige maatregelen zouden genomen worden, ten einde in eenen staat van zaken, die de grootste gevaren voor het land biedt, te voorzien.

De kroonprins van Pruissen heeft ten voordeele eener gedeeltelijke, doch niet algeheele wijziging van het tarief gesproken. De minister van finantien heeft verklaard, dat er dit jaar geene bijeenkomst van het tolverbond zal plaats hebben, maar dat er in het aanstaande jaar eene zal gehouden worden over de vernieuwing of herziening van het tarief, hetwelk alsdan vervalt.

De beraadslaging heeft tot aan het einde der zitting geduurd en werd gesloten met de aanneming der conclusien van de commissie met eenparige stemmen min vier.

— Een aanzienlijk getal Israëlieten te Koenigsberg hebben besloten van voortaan denzelfden dag als de christenen te vieren, namelijk den zondag, in plaats van den zaturdag.

BEIJEREN. De minister van eeredienst en openbaar onderwijs is aan het *vooruitgaan*. Een beijersch ministerieel blad had reeds voor 's hands aan het publiek bekend gemaakt, dat de achteruitgang, welke de hoogere studien en de tucht in de kollegien hadden ondergaan, toe te schrijven is aan de gewoonte, welke onder het ministerie Abel regel was geworden, om aan geestelijke leeraars boven leeken de voorkeur te geven. Ten gevolge daarvan heeft het ministerie, bij een decreet hetwelk door de gouverneurs der provincien is verspreid, al de leeken aspiranten uitgenoodigd om bij de concoursen tegenwoordig te zijn en hun tevens vrij duidelijk te kennen gegeven dat hun de voorkeur boven hunne geestelijke mededingers zou gegeven worden.

ENGELAND.

LONDEN 24 mei. H. M. is heden haar negen en twintigste jaar ingetreden.

— De grootvorst Constantijn is ll. zaturdag des middags ten half een ure te Londen aangekomen en aan het hotel Mivart afgestapt.

— Den 21 hebben te Dublin de begrafenisplegtigheden van lord Besborough plaats gehad.

SPANJE.

MADRID (20) mei. Men leest in den *Tiempo*: Heden liep het gerucht, dat het ministerie, de onmogelijkheid inziende van te regeren en het welzijn des lands te bevorderen, indien de hindernis welke deszelfs wil belet, en van hetzelve alle vertrouwen beneemt, niet opgeruimd wordt, besloten heeft zijn ontslag te nemen indien geene verandering in den staat van zaken komt.

— De koningin wordt eerstdaags in de hoofdstad terug verwacht.

— De oneensgezindheid welke tusschen de koninklijke familie heerscht, wordt dagelijks meer zigtbaar en noodlottig. De koning don Francisco d'Assisi blijft halsstarrig zijn verblijf houden te Madrid, terwijl de koningin haar hof te Aranjuez heeft. De voornaamste dignitarissen der Kroon schijnen verdeeld te zijn tusschen die twee afdeelingen der koninklijke majesteit. Men zegt, dat een aantal edellieden der koningin uit hunne betrekking ontslagen zullen worden, omdat zij vrijwillig verkozen hebben, den laatsten handkus bij te wonen. De ministers hebben zich en corps naar het Pardo begeven om den koning te smeeken zich bij de koningin te vervoegen. Hunne pogingen zijn vergeefsch geweest. De koning heeft verzekerd dat hij altijd de verknochte onderdaan van Hare Majesteit was en bereid om zijn bloed voor haar te vergieten. Doch wij zijn van gevoelen dat het beter is dat hij zijn verknochtheid het bewijs te doen geven door de minste daad van toegeeflijkheid. De komst van de reis der ministers bij den Koning schijnt de doorhandeling van het kabinet in waagschaal te stellen.

PORTUGAL.

De pogingen, welke tot heden in het werk gesteld zijn, om den vrede in Portugal te stichten en de junta van Oporto met de koningin te verzoenen, schijnen mislukt te zijn. De junta, denkende dat de bedreigingen van interventie, door Engeland gedaan, niet ernstig waren, heeft eerst tijd gewonnen, daarna heeft zij aan hare onderwerping voorwaarden verbonden, welke den kolonel Wylde onaannemelijk zijn voorgekomen. Men verzekert dat te Londen tot de interventie besloten is, met overleg van Spanje en Frankrijk, hetwelk niet opgehouden heeft zijne diensten aan te bieden. Wanneer het aanwenden van kracht noodig zal bevonden worden zal Spanje alleen handelen. Men denkt echter nog dat eene schikking mogelijk is, en men niet tot zulke uitersten zal behoeven over te gaan.

FRANKRIJK.

PARIJS 25 mei. Men spreekt van eene nieuwe ministeriele crisis, waarbij de heer de Salvandy uit het ministerie zou verwijderd worden. Hij zou den heer de Montebello naar Napels gaan vervangen.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 28 Mei.

Z. M. de Koning is eergisteren te Tilburg aangekomen. Het corps trompetters van het regement lanciers n°. 1 in deze stad in garnizoen, heeft zich derwaarts begeven, om, tijdens Zr. Ms. verblijf aldaar de dienst te verrigten.

— Uit eene plaats in Noord-Braband schrijft men ons:

„Het tijdstip nadert dat de in den loop van dit jaar aftredende leden der Provinciale Staten van Noord-Braband op nieuw verkozen of door anderen vervangen worden.

„Naar ik hoor zijn er hier en daar kapers op de kust, en zouden er zich personen opdoen, om, hetzij uit eerzucht of om welke andere redenen ook, enkele aftredende leden te verdringen; wij zullen afwachten wat daarvan wordt, en daarop nader terugkomen."

Ziehier inmiddels de in dit jaar aftredende leden der Provinciale Staten:

Voor de Ridderschap:

De heeren: W. H. van Thije Hennes en de baron van Hugenpoth tot den Berenclauw.

Voor de Steden:

's Bosch, de heeren: A. F. Mulders en H. T. J. van der Ven.

Bergenopzoom, de heer J. A. de Ram.

Grave, de heer H. H. Keijenberg.

Heusden de heer J. A. Gerlach jr.

Eindhoven, de heer H. C. van Weel.

Tilburg, de heer F. Suijs.

Van den Landelijken Stand.

Kiesdistrict, de heer J. H. Boerackers.

dito de heer H. de Quay.

dito de heer J. F. van der Heijden.

dito de heer J. R. Bots.

dito de heer A. Oomen.

— Uit Oirschot schrijft men:

De gelukkige neefjes en nichtjes, erfgenamen van [illegible] Huyskens, die aanhoudend voortgaan zijn mineurs te werken, hebben met doorvroeging saturdag den 15 dezer, weder eenen belangrijken vond gedaan: twee potten met specie [illegible] in den tuin; in de eene waren 180 gouden dukaatjes; 47 halve gouden rijders; [illegible] heele; de rest was zilveren oude munt. Te zamen beliep dit over de ƒ 2700; zij hebben van dien vlek nu reeds alleen in oude munt over de ƒ 9000 gevonden.

— Door den Hoogen Raad is andermaal, op de conclusie van mr. D. Donker Curtius, en de conclusie van den procureur-generaal, eene hoogst belangrijke uitspraak gedaan in tiendzaken, ten behoeve van den administrateur van de partikuliere domeinen des Konings, en wel, dat de afstand van de tienden in 1822 aan den Koning, of [illegible] verbindend jegens den Staat, [illegible] des Konings, echter met het kenmerk [illegible] een gewoon contract, maar van eene [illegible] den grondwet zelfs uitdrukkelijk [illegible]. Dat die wet alzoo niet verkeerd mag [illegible] gelijk dit bij twee, alsnu ver[illegible] het provinciaal hof van Gelderland [illegible] gehad, door het beweren — in [illegible] jurisprudentie van dat gewest, die [illegible] te passen — dat, niettegenstaande [illegible] van al de tienden in Gelderland, de Staat zich stilzwijgend zou hebben voorbehouden het regt tot heffing van tienden op elk stuk lands, hetwelk, schoon toen reeds vruchtbaar, nu voor het eerst met tiendbare vruchten zou worden bebouwd.

— Heden heeft de arrond. regtbank te 's Hage uitspraak gedaan in de beide zaken van den heer C. A. C. W. markies de Touars, vervolgd als schrijver van eenige artikelen, in het weekblad *de Burger* geplaatst. De regtbank heeft den markies schuldig verklaard aan: 1°. hoon of beleediging door woorden, houdende aantijging van bepaalde ondeugden in gedrukte en verspreide geschriften, begaan jegens den kantonregter J. Bruins; en 2°. aan lasteren in gedrukte en verspreide geschriften, gepleegd jegens den heer J. E. Bruins, te Rotterdam; en hem deswege bij verstek veroordeeld: 1°. Wat het eerste feit betreft, tot eene boete van ƒ 50 en in de kosten; 2°. wat het tweede feit aangaat, tot eene gevangenisstraf van drie maanden, tot betaling eener boete van ƒ 100, alsmede in de kosten, en eindelijk ontzetting der burgerregten, omschreven in art. 42 van het wetboek van strafregt, gedurende den tijd van vijf jaren.

— Bij besluit van 20 mei jl., n°. 50, heeft Z. M. goedgevonden, te benoemen:

voor het bestuur van den polder van Drunen:

tot president A. van Bel; tot leden G. Vermeer, J. J. van Hulten, G. Pijnenburg en M. van Wezel, en tot secretaris en penningmeester P. J. B. Goudriaan Kuijpers.

's HAGE, 26 mei. Heden morgen ten tien ure, is Z. M. de Koning voor eenige dagen naar Tilburg vertrokken.

— De kamerheer ceremoniemeester heeft bekend gemaakt, dat het hof op heden den rouw heeft aangenomen, voor den tijd van drie weken, wegens het overlijden van den aartshertog Karel van Oostenrijk; zullende gedurende eene week de middelbare, en gedurende de beide volgende weken de ligte rouw gedragen worden.

— Men verzekert dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de eerste dagen der maand junij hare werkzaamheden zal hervatten, en dat de leden tot dat einde bereids bijeengeroepen zijn.

— De minister van financien heeft bij resolutie te kennen gegeven, dat Z. Exc. vermeent, het vervaardigen en verkoopen van *aalbessensap* te kunnen beschouwen als met het banketbakkers- en ook met het apothekers bedrijf genoegzaam in verband te staan, om geen afzonderlijk patentregt te vereischen, mits daarvan bij de aangifte uitdrukkelijk melding worde gemaakt, ten einde bij de klassificatie in aanmerking te kunnen worden genomen, doch dat daarentegen de vervaardiging van *aalbessensap* voor eene andere beschouwing vatbaar schijnt, en ten deze als een geheel afzonderlijk bedrijf behoort te worden aangemerkt, belastbaar naar art. 35 van tabel V.

Bij eene andere resolutie heeft de minister te kennen gegeven, dat een banketbakker, die *aalbessensap* verkoopt, ter laatstgemelde zaak afzonderlijk, en wel naar n°. 37 van tabel XIV der wet, in het patentregt behoort te worden aangeslagen; zijnde nogtans, voor zoo veel noodig, opgemerkt, dat die aanslag naar n°. 35 van tabel V geregeld zou moeten worden, indien er verkoop van eigen fabrikaat plaats had.

AMSTERDAM, 26 mei. Naar men verneemt zal onze stad pas in de eerste dagen der volgende maand met het bezoek van den Koning, de Koningin en het koninklijk gezin worden vereerd.

Mengelwerk.

DE SPOORWEG.

(Vervolg.)

IX.

— Mejufvrouw, zeide Martha voorttredende, ziehier een brief, welken men mij voor u bezorgd heeft.

Laurentia haastte zich denzelven te openen, trouwens zij erkende aan het opschrift de hand van den heer Lagrange.

Na eenige bijzonderheden omtrent zijne reis, welke hij tegen het midden van den zomer dacht te voleinden, verzocht de oud notaris jufvrouw Gerdhaupre, zoo goed te zijn naar Versailles te gaan, om eene zeer oude en kranke naastbestaande, die hem geschreven had, om zich te beklagen over de slechte behandeling, welke zij in het huis, waarin zij haar gelaat had, moest verduren, te bezoeken. Hij verlangde dat Laurentia zich in persoon zou overtuigen van de gegrondheid dier beschuldigingen, want hij stelde geen volkomen vertrouwen in hare woorden.

« Aan jufvrouw Laurentia een werk van barmhartigheid vragen, schreef de heer Lagrange ten slotte, is haar zelve eene dienst bewijzen, daarom heb ik geen oogenblik geaarzeld haar dit werk op te dragen. »

De brief behelsde overigens geen enkel woord nog van de vlugt van L..., hetgeen Laurentia overtuigde, dat haar vriend nog onkundig was van deze gebeurtenis.

— Vader, zeide Laurentia, indien gij er in toestemt zal ik morgen, dadelijk na de mis, naar Versailles gaan. Indien deze arme dame wezenlijk ongelukkig is, kan ik mij niet te zeer haasten, haar eenige troost te brengen.

— Ga, mijn kind, antwoordde de grijsaard; ofschoon uwe afwezigheid voor mij eene ontbering is, zou ik mij schuldig achten, indien ik u terug hield.

De volgende dag was een zondag. Na met haren vader de heilige mis bijgewoond te hebben, nam Laurentia plaats in een dier voertuigen, die de dienst tusschen Parijs en Versailles verrigten. Altijd nog een weinig bevreesd voor de spoorwegen, wilde zij liever de oude wijze van overtogt gebruiken.

Te Versailles aangekomen, was Laurentia verwonderd over de menigte, welke de straten vulde en zij vernam dat dezelve gekomen was om het schoone schouwspel der groote waterwerken, welke dien dag spelen zouden, te genieten.

Geheel aan de liefdadige zending, welke haar te Versailles riep, gewijd, kwam bij het meisje de gedachte niet op, om ook in dit vermaak te deelen, maar zij haastte zich het huis op te sporen, hetwelk de heer Lagrange haar aangewezen had als het verblijf zijner oude naastbestaande.

Na eenigen tijd met de arme kranke en de personen die haar omringden gesproken te hebben, erkende Laurentia de waarheid der klagten, welke tegen deze laatste ingebragt waren en beloofde aan de zieke dat zij er onmiddellijk aan den heer Lagrange kennis van zou geven. Daarna trachtte zij door zoete en liefde-ademende woorden de arme vrouw te vermanen, hare lijden met geduld te dragen [illegible], [illegible] waren, niet door te hevige verwijtingen te verbitteren. De oude dame beloofde haren raad te zullen involgen en hare oogen liepen van tranen over, toen zij Laurentia bedankte. Deze vond zich daardoor ruimschoots schadeloos gesteld voor hare kleine verpleatsing.

Zij hoopte naar Parijs terug te kunnen keeren langs denzelfden weg, dien zij gekomen was; groot was evenwel hare teleurstelling, toen zij vernam dat het laatste rijtuig reeds een half uur geleden, vertrokken was. Er bleef dus niets over dan de spoorwegtrein. Zij aarzelde eenige oogenblikken, doch hare besluiteloosheid was van korten duur: zij bedenkt dat haar vader haar wacht; dat hij ongerust zal zijn indien zij langer wegblijft dan den bepaalden tijd; er valt dus niet te aarzelen, zij zal den spoorweg nemen.

— Heeft onze leven niet altijd ter beschikking staan van God, die ons hetzelve geschonken heeft, vroeg zij zichzelve af, en is mijne vrees niet beleedigend voor de goddelijke Voorzienigheid?

Het was vijf ure des avonds; het weder was schoon en een groot aantal reizigers bestormde de bureaux om briefjes te krijgen. Laurentia, die zich nooit in zoo een gedrang bevonden had, werd bang, en zonder de dringende noodzakelijkheid, om nog dienzelfden avond te Parijs te zijn, had zij afgezien van de moeijelijke onderneming, om op hare beurt een briefje te bekomen.

Hoe meer men de bureaux naderde, te grooter was het gedrang. Laurentia, die het niet langer konde uithouden, verzocht eenen heer, die voor haar stond, dat hij zoo goed zoude zijn, een briefje voor haar bij het zijne te nemen. De man, dien zij daartoe aansprak, was lang en sterk en kon daardoor degenen, die vóór hem waren, gemakkelijk voorbij dringen.

De vraag van Laurentia, deed hem het hoofd naar haar omkeeren en zij zag, niet zonder verwondering, dat hij, op haar gezigt hevig scheen te verschrikken. Zij meende echter zeker te zijn, dat zij dien persoon, wiens voorkomen te zonderling was, om vergeten te kunnen worden, nooit te voren gezien had. Zijne git zwarte haren en baard

bedekten het grootste gedeelte van zijn gelaat en het weinige, wat daarvan zigtbaar was, had eene zoo bruine kleur, dat het onmogelijk scheen, dat die man onder de luchtstreek van Europa geboren was. Doch bij een nader onderzoek, kwam het Laurentia voor, dat de gelaatstrekken en vooral de blik van den vreemdeling haar niet geheel onbekend waren, hetgeen zij overigens aan eene of andere gelijkenis toeschreef.

Hare vraag bekwam geen ander antwoord, dan eenige woorden, in eene vreemde taal gesproken, en die waarschijnlijk moesten beduiden, dat men haar niet verstaan had. Zijne pogingen verdubbelende, om het bureau te genaken, verdween de vreemdeling weldra uit de oogen van Laurentia, die opgehouden zich met hem lang te houden.

Eindelijk kwam de beurt van Laurentia en zij bekwam het zoozeer verlangde briefje. Toen verzekerd, dat zij Versailles verlaten zou, beschouwde zij eenige oogenblikken het treffend tooneel van eene stationsplaats. Te midden der verwarring eens drukte millioen herhaalt en luidruchtig vertrek, kon zij niet zonder eene onwillekeurige siddering zien, hoe twee locomotieven statig op de sporen voortvaarden, om zich aan het hoofd van den trein te plaatsen; zij kwamen haar voor als twee reusachtige wezens, die onder een ongeregeld geloei vlam en rook spuwden. Bedenkende dat die groote menigte, en ook zij zelve, jong en vreesachtig meisje, zich aan die schrikwekkende werktuigen prijs zouden geven, herhaalde zij menigmaal in haar hart deze woorden:

Mijn God, in uwe handen stel ik mijne ziel.

(*Vervolg hierna.*)

Advertentien.

Getrouwd:

C. VAN GINNEKEN, Med. Doctor,

en

G. A. PASSTOORS.

Groot-Zundert 20 mei 1847.

BEKENDMAKING.

Te rekenen van en met *Maandag den* 31 *Mei* 1847, zal een aanvang worden gemaakt met de geregelde **dagelijksche Stoomboot-Vaart**, van *Geertruidenberg* op *Rotterdam* en Vice Versa. De gedrukte Prospectussen zijn in de voornaamste Logementen en Koffijhuizen voorhanden.

*** Op *Dingsdag den* 1 *Junij* 1847 des namiddags om 2 uren, verkooping van eene groote partij, allerlei soort van

TIMMERHOUT,

ten Venduhuize van *J. de BRUYN* ... Jorisstraat te *'s Bosch.*

VERKOOPING

VAN

INCULTE GRONDEN,

ONDER *BEST*.

HET GEMEENTEBESTUUR van *BEST*, uit ingevolge bekomene Autorisatie, onder andere goedkeuring van H. E G. A. Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, op *Donderdag den* 10 *Junij* 1847, des namiddags ten 3 ure, ten herberge van *P. J. VAN DE MEULENGRAAF*, in de Barier te *Best*, Provisioneel, en 14 dagen daarna, en das op *Donderdag den* 24 *daaraanvolgende*, ter plaatse en uur voorschreven, finaal te KOOP aanbieden:

60 Bunders WEILAND,

gelegen onder *Best*, langs den Straatweg van *'s Bosch op Eindhoven.*

Waarvan een groot gedeelte met weinige kosten, zeer geschikt is tot goed BOUWLAND.

Aanwijzing en inlichting te bekomen, bij den Assessor *A. ESSENS*, te *Best*.

Het Gemeentebestuur van Best,

A. v. d. VELDEN.

Ter ordonnantie van hetzelve,

WATERBEEK, Secret.

** J. J. ARKESTEIJN EN ZOON, Boekdrukkers en Boekhandelaars te *'s Hertogenbosch*, hebben verzonden

EMMA, of *de Zegepraal der Christelijke Liefde*, uitmakende N° 4 van de LELIËNBOS, Bibliotheek bij Maandelijksche Afleveringen, prijs het half jaar, 12 nommers, ieder nommer groot 150 Bladzijden, met een fraai Gelitographeerd Titelplaatje, ƒ 1.80. De inteekening blijft open bij alle Boekhandelaren des Rijks.

Ter Perse:

FELLER, Geschiedkundig Woordenboek, XXIIIe deel.

GRETSCH, Leerrede op alle Zondagen 4e deel.

WIJSHEID EN LIEFDE DES SCHEPPERS, blijkbaar uit de beschouwing zijner Schepselen, naar het Hoogduitsch door *S. MUTSCHELLE*.

Hendrik Antony Byvoet,

Notaris, gevestigd te *'s Hertogenbosch*, zal

PUBLIEK VERPACHTEN,

Op Maandag den 7 *Junij* 1847, *des voordemiddags ten* 10 *ure, ten huize van de Gebroeders* VAN CALKER, *te* Engelen, *ten verzoeke van Mevrouw de Douarière* J. F. VAN RYCKE VORSEL *en anderen.*

200 Bunders allerbeste HOOILANDEN onder *Engelen*; en

Ten zelven dage des namiddags ten 2 *ure.*

De HOOILANDEN van den *ALGEMEENEN ARMEN* van *Engelen.*

Op Dingsdag den 8 *Junij* 1847, *des voordemiddags ten* 9 *ure, ten huize van* A. BOEYEN, *te* Lithoijen.

Den ALPHENSCHEN MIDDELWAARD van Mevrouw de Douarière *SMITS VAN OYEN* in 18 Perceelen en nog 30 Bunders op de ALPHENSCHE WAARDEN.

Ten zelven dage des voordemiddags ten 11 *ure, ten huize van* J. W. VAN MULIKOM, *te* Lith, *voor* Z. E. DEN HEER STAATSRAAD GOUVERNEUR VAN NOORD-BRABAND *en anderen.*

130 Bunders UITERWAARDEN onder *Alphen, Lith, Dreumel en Heerewaarden*, en nog eenige Bunders POLDERLANDEN

Op Woensdag den 9 *Junij* 1847, *des voordemiddags ten* 11 *ure, ten huize van* F. VAN EYCK, *te* Bokhoven.

30 Bunders HOOILANDEN in den Polder *van Bokhoven.*

Op Donderdag den 10 *Junij* 1847, *ten huize van* H. B. VAN LAMOEN, *aan de Blaauwe Sluis, te* Gewande.

Den MIDDELWAARD van den Heer *JOSEPHUS DE WIJS* in 17 Perceelen; den MARENSCHEN WAARD in 46 Perceelen en nog 30 Bunders op de ALEMSCHE WAARDEN en in den POLDER.

Op Vrijdag den 11 *Junij* 1847, *des namiddags ten* 1 *uur, ten huize van de Kinderen* A. VAN DER STEEN, *aan den Dieskant onder* Empel.

150 Bunders HOOILANDEN, gelegen in den *Koornwaard* en onder *Empel.*

Op Zaturdag den 12 *Junij* 1847, *des namiddags ten* 2 *ure, ten huize van* JAN VAN LITH, *te* Empel.

80 Bunders UITERWAARDEN, op het Landgoed *Coisterenshoef*.

Op Dingsdag den 22 *Junij* 1847, *des namiddags ten* 1 *uur, ten huize van de Wed.* C. VAN DE GRIENDT, *te* Orthen.

200 Bunders HOOILANDEN, gelegen in het *Ertveld*, onder *Empel*, en in den *Polder van der Eigen.*

Op Woensdag den 23 *Junij* 1847, *des voordemiddags ten* 10 *ure, ten huize van* M. NIEUWENHUIZEN, *te* Kessel.

Den UITERWAARD DE KESSELSCHE WIKEN in 60 Perceelen.

Op Vrijdag den 25 *Junij* 1847, *des namiddags ten* 1 *uur, ten huize van de Kinderen* A. VAN DER STEEN, *aan den Dieskant onder Empel.*

160 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Polders van *Empel en van der Eigen.*

Op Zaturdag den 26 *Junij* 1847, *des voordemiddags ten* 9 *ure, ten huize van* L. WILLEMSE, *aan de Kruisstraat onder Rosmalen.*

170 Bunders HOOILANDEN, gelegen *voor- en midden op het Nuland, op den Rumpert in de Lunerkampen en in de Vree.*

Ten zelven dage des namiddags ten 2 *ure, ten huize van* W. VAN BEEK *te Maliskamp.*

140 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Polder *de Vliert, Muntel en Boschbroek.*

Op Maandag den 28 *Junij* 1847, *des namiddags ten* 3 *ure, ten huize van* A. DE LEEUW, *te* Klein Deuteren.

150 Bunders HOOILANDEN, gelegen in het *Boschveld* en in den *Ham.*

Op Woensdag den 30 *Junij* 1847, *des namiddags ten* 3 *ure, ten huize van* J. BEL *te* Groot-Deuteren.

130 Bunders HOOILANDEN, gelegen in het *Boschveld en in den Ham en Rijskampen.*

Op Vrijdag den 2 *Julij* 1847, *ten huize van* H. B. VAN LAMOEN, *aan de Blaauwe Sluis te* Gewande.

200 Bunders HOOILANDEN, gelegen in den Polder *het Laag-Hemaal*, onder *Alem, Maren en Kessel.*

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven, zijnde inmiddels aanwijzing te bekomen bij de WAARDSMANNEN, respectievelijk, en informatien ten Kantore van den Notaris *BYVOET* voornoemd.

Zegt het voort.

Graanmarkt

van 'SHERTOGENBOSCH,

Woensdag en Donderdag 26 en 27 mei.

ROGGE ƒ 14.35 ƒ 15.00 a ƒ 15.65.

BOEKWEIT ƒ 10.85 a ƒ 11.25 ƒ 11.50.

HAVER ƒ 5.50 ƒ 5.65 ƒ 5.90.

De zetting van het Roggebrood is voor deze stad 55½ cents de drie Nederlandsche ponden; het Nederl. pond Boter ƒ 0.72 a ƒ 0.82.

Voor het Brood-Distrikt Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 28 Mei 1847, des middags ten 12 ure, 34½ cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vught, te rekenen van vrijdag 28 Mei 1847, des morgens ten 6 ure, op 52 cts. de 2 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Uden, te rekenen van vrijdag den 28 Mei 1847, op 52 Cents de 2 Ned. ponden geregeld.

OPGAVEN van de HOOGTE der Rivieren DE MAAS te Grave en de DIEZE te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DATUMS	MAAS TE GRAVE: BOVEN AP.		GEWASSEN	GEVALLEN	DIEZE TE 'S BOSCH: BOVEN O.		ONDER O.		GEWASSEN
Mei	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.
26	5	98	»	3	»	»	»	»	»
27	5	90	»	8	»	»	0	62	»
28	»	»	»	»	»	»	0	64	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»

De 0. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen ... voet 4 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE KOOY te 's Bosch.